

CULTURÀLIA

Número 4

CENTRE CULTURAL DE TÀRREGA

Desembre 1998

sumari

- 2• Opinió
Eix transversal
per Joan Bernà
- 3• Entrevista
Carlos Manuel Molina
per Teresa Garcia
- 4• *El plaer de la lectura*
per Noèlia Lardiez Farrés
- 5• *Fauna Amenaçada: una crida la nostra consciència ecològica*
Per Jaume Espinagosa Marsà
- 6-7 • *Entrega Premis Culturàlia 1998*
- 8• Pintura
Les quinze exposicions consecutives de l'artista Josep Ayneto a Tàrrega
Per Maurici Graus
Música: *Activitat coral en el temps nadalenc*
per Jaume Oliveres
- 9• Cara a Cara
"El hombre que susurraba a los caballos de Robert Redford"
per J. B. Solé i Francesc Gasull
- 10• *El nostre patrimoni documental, patrimoni de tots*
per Gener Gonzalvo i Bou
Conferència sobre el Císter
per Jaume Oliveres
- 11• *Homenatge a Ramon Maria Roca Sastre*
La Comissió
Les tertúlies del centre cultural
- 12• *El centre cultural a l'entorn*
Agenda • Poesia • Humor

PREMIS CULTURÀLIA Èxit popular de la nostra festa

El passat 28 de novembre van ser lliurats els guardons dels premis CULTURÀLIA, que el Centre Cultural de Tàrrega atorgà a diferents persones i entitats. Després d'un bon sopar, ambientat musicalment per Jaume Oliveres, van tenir lloc les actuacions artístiques de Teresina Gilabert, Marta Oliva i Jordi Pont, Jordi Miñarro i "La Ballaruka", presentades, molt encertadament, com tot l'acte, per Francesc Gasull i Paulina Fauste, i que reberen la simpatia i forts aplaudiments de la concurrència, que per cert s'elevà a més de 180 persones.

Seguidament es va fer entrega dels guardons, unes conceptualitzades peces de ceràmica de l'artesà de Verdú Enric Orobitg, entre l'emoció dels premiats i els aplaudiments del públic. Fou ressaltada i aplaudida la presència del president de l'Associació d'Amics de Blaye-Tàrrega, Mr. LACOSTE i la seva senyora, i del cantautor targarí, que estava nominat, XAVIER RIBALTA. Com ja és costum a les nostres festes, es va cloure la vetllada amb un animat ball amenitzat pel conjunt local GLACÉ.

A l'interior, detallem la llista de premiats i també de nominats amb un extracte de la motivació.

Aquesta edició de CULTURÀLIA ha estat patrocinada per:

SUPERMERCATS
ALDI

EIX TRANSVERSAL

A ponent les Guillerries, les Gavarres a llevant. La frontissa fictícia entre el Gironès i la Selva, sembrats plans que mandrosament onegen, es fa diàleg geològic entre l'ombra alta i fonda de les Guillerries i l'aspror surera i mediterrània de les Gavarres meves. Neix l'Eix, sota la presència de les dues forests seculars, prop de l'espai íntim de la meva infantesa cassanenca, bastida damunt la terra sorrenca d'un pati de fàbrica i la soferta terra del pati de la Salle. En el territori dels records, els dos patis s'alenen mútuament, enmig d'un cafarnaüm amable i regalat. Les pilotes de futbol -les que no moriren sota els peus rodons i fugissers dels camions que anaven i venien de Sant Feliu i de Girona-, amarades de l'olor forta i esponjosa dels fardos bullits, confoses entre els milers de taps oferts a l'escalfor industrial del sol, es fan còmplices de les tardes de magrana d'un col·legi obert al Montseny. Des de l'aula, el pensament s'estén Matagalls enllà, pel sud-oest, tramuntana i França, via nord. El món, quan els esports, i el cor i la tuna, i la passió pels llibres es rendeixen davant un moment de reflexió, es fa ample i estrany, despullat a la conquesta d'uns ulls il·lusionats, innocents. Jugar a endevinar ciutats i llocs, rius i regions, damunt d'un mapa gran, difícil, divertit... La geografia com a eina amiga per començar a entendre el perquè d'una vida fitada pel temps i per l'espai.

La talaia urbana projecta el seu excés irrepertible cap als cingles segarrencs, que l'habitatge orienten. A sol cot, des de les cambres darreres, la pedra endreçada i clerical de la ciutat present convida a posar un temps lúdic de silenci entre els absorbents afers. Només un tremp serè em pot fer adonar com és de llarg i suau l'acara-

ment dels darrers ravals targarins amb els jornals que avancen vers el Pla i les Garrigues. L'Urgell es pot governar des del carrer Agoders, i Tàrrrega des de la plaça Major, però la capital visual de tot plegat és el Pati, conclusió -hiperbòlica, certament- que testimoniegen alguns habitatges elevats. L'Eix fineix, dins del trajecte legítimament subjectiu, en una cruïlla de camins antics i nous, que pren la forma de pati gran per tal de completar coherentment el meu espai primigeni dels dos patis fraterns.

L'Eix es magnifica quan assagem d'esgotar, més enllà del seu recorregut físic, tot el simbolisme esperançador de la transversalitat. Els segments possibles de la globalitat són infinits, siguin transversals, verticals, oblics o circulars, però només són significatius si a compleixen una funció de relació entre persones, entre civilitzacions i conceptes, entre espais diversos de temps i d'emocions d'un subjecte, d'un país, d'un grup social. Si la modernitat ens ha d'oferir el coneixement de nous horitzons físics, que sigui per avançar des de l'humanisme social. Si ser ciutadà del món ha de comportar l'epidèmia cultural de la superficialitat, que vinguin els clàssics i ens redrecin des de la idea feliç que l'home és la mesura de totes les coses, el punt de trobada natural que cap videojoc espiritual podrà desvirtuar. Ens caldrà parlar desacomplexadament de la universalitat com a tasca integradora de ciutadans i de cultures, equilibradora de les dignitats individuals i col·lectives, tot assumint el risc d'haver de deixar fora de joc, encallats en la pròpia prehistòria, notables imperialismes de disseny.

Joan Bernà

REVISTA CULTURÀLIA · Núm. 4 desembre 1998

Direcció: Pep Vall

Consell de redacció: Joan Bernà, Jaume Espinagosa, Francesc Gasull, Teresa Garcia, Gener Gonzalvo, Josep M. Ricart

Col·laboradors: Jaume Aloy, Francesca Bardagi, J. Clèries, Maurici Graus, Noèlia Ladiez, Jaume Oliveres, J. B. Solé,

Edita: Centre Cultural de Tàrrrega, C. de les Piques, 1 25300 Tàrrrega

Disseny i realització: Central de Disseny Tàrrrega SL

Dipòsit legal:

Entrevista a

CARLOS MANUEL MOLINA

per Teresa Garcia

El proper dia 20 de desembre la Coral Ramon Carnicer ens oferirà un majestuós concert de Nadal amb obres de Bach, Txaikovsky, Hindemith, Mozart, Adams i Franck. La Coral actuarà acompanyada per l'orquestra Intercomarcal de Lleida dirigides ambdues pel mestre Carlos Manuel Molina, un porto-riqueny afincat al Talladell que en aquesta entrevista ens parlarà del seu país, del nostre i del tema que més l'apassiona: la música.

- La primera pregunta que se'n ocorre és: ¿qué hace un chico como tú en un pueblo como este?

La meua esposa és catalana i després de viure a Roma i a Viena vàrem decidir tornar a Barcelona. L'any 1985 va sorgir la possibilitat de treballar de professors de música a Tàrraga, i vàrem escollir el Talladell perquè sempre ens ha agradat viure en pobles petits, quan vivíem a Roma ja estàvem instal·lats en un poblet molt petit. Ara estem molt contents de viure al Talladell.

- Parla'ns una mica dels teus orígens. Tu ets de Puerto Rico i sabem també que ets obertament antiamericà, fes-nos-en cinc cèntims

Sí, EEUU ha fet molt mal a Puerto Rico, i no sols al meu país, per exemple en aquests moments, després de la tragèdia de l'huracà Mitch, la companyia estadounidenca Banana Fruit, quan ha vist que allà ja no hi havia negoci ha acomiadat els seus empleats, ara que Hondures més ho necessita. Parlant concretament de Puerto Rico, els nordamericans van envair el meu país il·legalment, perquè Espanya ja ens havia donat l'autonomia plena, nosaltres vàrem passar a ser una mena de botí de guerra: els nordamericans varen obligar a fer l'ensenyament en anglès a nens que només coneixien el castellà, al cap de deu anys van haver d'abandonar la idea perquè no s'aprenia l'anglès ni res. Per això i altres raons reivindico el dret a la independència del meu país.

- Però hi ha molta població favorable a aquest dret?

Les estadístiques diuen que som un 5%. Quan van venir els representants de les Nacions Unides a estudiar la situació van dir que un 5% era molt en un país totalment ocupat pels EEUU, que és una superpotència. Per qualsevol assumpte se'ls ha de demanar permís, controlen totalment el país. Però hi ha un 40% que tenen por de perdre els únics beneficis d'estar associats que són la Seguretat Social i les pensions i pensen que essent una república independent les perdrien. Realment no som un estat, ni som lliures i estan associats.

- Essent un gran professional de música clàssica com ets, també t'has interessat

per la música popular del teu país. Això no és massa freqüent entre els músics de clàssica.

A mi sempre m'han agradat tots els estils de música, si aquesta està ben feta. Hi ha música clàssica que és dolenta, Beethoven té peces que són francament mediocres, tots els compositors tenen obres bones i dolentes. El músic de clàssica, com el músic de jazz, han de dedicar moltes hores al seu treball perquè són músiques molt especialitzades, això comporta que quedin com aïllats del món i sembla que menyspreava altres tipus de música. Abans el músic de jazz menyspreava el músic de clàssica, i viceversa, però avui en dia es barregen molts estils de música i les barreres es van diluint.

- Però per exemple la música popular catalana està oblidada en els conservatoris de música. Aquí a Tàrraga hi ha el problema que no es troben músics que puguin donar continuïtat a entitats com la Cobla Tàrraga. Quina solució hi veus?

No es pot fer baixar el nivell d'un conservatori al nivell de la música popular. El problema és com compaginar els dos tipus de música,estic d'acord que s'incorpori l'ensenyament de música de cobla al conservatori però amb la disciplina de la música clàssica. Els conservatoris que han incorporat l'ensenyament dels instruments de cobla no han obligat a estudiar un altre instrument alternatiu i s'han quedat estancats. Per exemple la tiple és un instrument molt semblant a l'oboè i fóra interessant que s'estudiessin ambdós instruments alhora perquè el dia de demà si hom vol dedicar-se a la música popular tingui almenys una base clàssica, i si vol pugui tocar també en una orquestra. D'aquesta manera desapareixerien les barreres que hi ha hagut sempre entre els músics de cobla i els músics de clàssica.

"El meu país es va portar molt bé amb ell,(Pau Casals) però ell no va respondre amb la mateixa mesura"

- Dins de la teua trajectòria professional també t'has interessat pels músics catalans que han tingut relació amb l'America llatina. Vas arribar a conèixer a Pau Casals?

Sí, quan jo era alumne del conservatori a Puerto Rico, ell n'era el director honorari. No impartia classes però escoltava els alum-

nes més destacats. Vaig ser el primer alumne que es va graduar en percussió i vaig interpretar al seu davant un concert de Bach per a violí, però el vaig tocar amb marimba.

- Explica'ns la relació de Pau Casals amb Puerto Rico

La seva mare i la seva esposa eren de Mayagüez, una ciutat a cent quilòmetres de la capital, Sant Juan. Puerto Rico li va oferir molt bones condicions per dirigir el conservatori. El meu país es va portar molt bé amb ell, però ell no va respondre amb la mateixa mesura i penso que s'hauria de saber: li van regalar un xalet a la platja, un sou com a director, li van crear el Festival Casals de Puerto Rico amb un pressupost milionari i li van donar tota la llibertat per programar-lo. Mentre va viure no s'hi va estrenar cap obra d'autor porto-riqueny, tot i que n'hi havia i n'hi ha molts, només va contractar els millors músics jueus de Nova York i cap de Puerto Rico, ni tan sols els que havien estudiat als conservatoris europeus i tenien una qualitat equivalent. Va fer tot el contrari que havia esta fent a Prades. Precisament allò que ell criticava de Catalunya, no fer música catalana a Catalunya, ell no ho va aplicar a Puerto Rico.

- Parlem de la teva activitat actual com a director de la Coral Ramon Carnicer i del projecte més immediat: el proper concert de Nadal.

Des del juny estem treballant en l'última part de l'oratori de Nadal de Bach. És una obra bastant complicada. La interpretarem juntament amb una orquestra de cambra. Estem molt il·lusionats perquè la coral no havia interpretat mai una obra d'aquest compositor. El concert inclou parts recitatives a càrrec del Josep M. Huguet, i cal destacar els tres números corals que executarà la coral. Estic molt content del treball de la coral perquè hi estan posant molt interès. He de remarcar que aquesta obra la interpreten en alemany, en l'idioma original, la qual cosa ha suposat un gran esforç per part dels cantants de la coral.

- Potser el treball més interessant que heu dut a terme amb la coral ha estat la recuperació d'obres del compositor targari Ramon Carnicer.

Sí, hem anat buscant les partitures de les seves obres als arxius de la Capella Real i a l'Arxiu Municipal de Madrid on vàrem trobar la Missa de Rèquiem. Ara hem trobat una bona còpia de les Completes a l'Abadia de Montserrat i tenim el projecte d'interpretar-les senceres properament.

- Queden moltes obres d'aquest autor targari per estrenar aquest segle?

Doncs sí, gairebé tota la seva obra. No s'ha estrenat cap de les seves òperes aquest segle, ja que ell era un compositor principalment operístic. El Teatre Real de Madrid estava preparant estrenar-ne una, però em sembla que finalment s'ha frustrat el projecte.

"Crec que és necessària la creació d'una orquestra intercomarcal."

- Creus que alguna vegada podríeu interpretar una òpera de Carnicer aquí a Tàrraga o és un projecte massa ambiciós?

Això és un somni, però res no és impossible. En aquests moments no, però potser d'aquí a un parell d'anys se'n podria parlar.

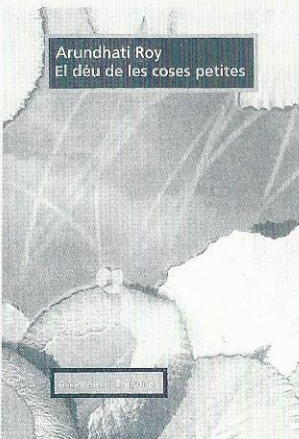
- Els darrer concerts que heu preparat amb la coral Ramon Carnicer, heu incorporat una orquestra formada per músics de les comarques de Lleida, veus factible la creació d'una orquestra intercomarcal de Ponent?

És un altre somni que tinc. El problema que tenen els músics joves de les nostre comarques és que quan tenen un nivell suficientment professional, només troben sortides a la capital, Barcelona; però allà hi ha altres músics joves preparats igual que ells. Crec que és necessària la creació d'una orquestra intercomarcal.

EL PLAER DE LA LECTURA

Noèlia Lardíez Farrés

Un escriptor i hàbil lector francès, André Maurois, ja ho havia manifestat repetidament: La lectura d'un bon llibre és un diàleg incessant, en el qual el llibre parla i l'ànima respon. De ben segur que no s'equivocava. Perquè... Qui no s'ha sentit mai captivat per la lectura d'un bon llibre i s'ha evadit del que l'envoltava. Qui no ha deixat fluir emocions amagades quan la lectura li ha arribat al cor ? I, finalment, qui no s'ha sentit mai com l'heroi enamorat, la dona frustrada o el cràpula d'aquell fragment ?. Tothom, alguna vegada, ha pogut assaborir el plaer de la lectura i, a banda d'això, ha après quelcom. Només són necessaris dos ingredients: escollir bé i llegir l'obra a consciència. I és que, de gèneres, n'hi ha molts i molt nombrosos: novel·la rosa, novel·la negra, poesia, assaigs diversos, biografies, relats històrics, cròniques,... Únicament cal remenar, triar i, el més important, llegir.

Novel·la El déu de les coses petites Autor: Arundhati Roy Editorial: Empúries-Anagrama Pàgines: 396 Preu: 2700 ptes.

El déu de les coses petites és la primera novel·la d'Arundhati Roy, un retrat prou virtuós sobre tres generacions d'una mateixa casta hindú. L'OBRA RECREA ELS CANTONS MÉS INHÒSPITS tant dels personatges com del seu ambient, i ho fa en forma de REALISME CRU I ACLAPARADOR. Talment com si et trobessis in situ .

Temes tan reals com l'amor, la passió irrefrenable, la rebel·lió, i la desgràcia humana marquen unes vides entrecruades i reduïdes, Però Arundhati Roy aconsegueix reflectir que, malgrat la vida en una misèria endèmica, la "felicitat", el déu de les coses petites, pot ser possible. Un llibre que, molt possiblement, despertarà la sensibilitat de qui el llegeix i el capbussarà en una realitat diferent. Un llibre, a la vegada, inusual i provocador.

FAUNA AMENAÇADA: UNA CRIDA A LA NOSTRA CONSCIÈNCIA ECOLÒGICA

Des del propassat dia 28 d'octubre fins al 22 de novembre es va poder visitar a les sales d'exposicions temporals del Museu Comarcal de l'Urgell a Tàrraga, la macroexposició "Fauna amenaçada", organitzada pel Museu de la Ciència de la Fundació "la Caixa". Aquesta excel·lent mostra ocupava un espai de dos-cents metres quadrats i estava dividida en set àmbits diferents. En el primer es comentaven les cinc grans extincions de formes de vida del planeta Terra. L'home està essent la causa de la sisena gran caiguda de la diversitat en l'evolució de la biosfera. En el segon àmbit s'exposa la reducció de l'extensió física de diversos ecosistemes (platges, penya-segats, zones humides, zones estepàries, boscos caducifolis, alta muntanya). En el tercer se'ns mostraven els canvis en les activitats econòmiques humanes. Uns canvis ràpids que no permeten l'adaptació de moltes espècies animals, o bé que els destrueixen el seu hàbitat. L'agricultura i ramaderia intensives i mecanitzades, els embassaments i canals, les línies elèctriques, les vies de comunicació, són algunes d'aquestes transformacions més perjudicials. En el quart àmbit se'ns presentava la contaminació: els fums, les aigües residuals, les deixalles industrials, els metalls pesants, els plàstics, els gasos tòxics o els abocadors. En l'àmbit cinquè es parlava de les destruccions produïdes pels incendis forestals. En el sisè s'hi representava els efectes de la caça i captura d'animals, ja fos per l'anomenat esport de la caça, força arrelat al nostre país, o bé per l'acció predadora dels col·leccionistes. En el setè àmbit s'escenificava l'acció destructora d'espècies vingudes de fora que eliminen les espècies autòctones afins. L'exposició s'acabava amb una gran làpida funerària on constaven els noms d'una sèrie, no tots, d'espècies desaparegudes en el decurs de la història i amb una reflexió sobre la possibilitat que en un futur la diversitat biològica quedi dràsticament i dramàticament reduïda.

Hem de destacar la magnífica posada en escena de la mostra, mitjançant uns plafons amb escenografies teatrals d'hàbitats diferents, maquetes i reproduccions d'animals. Tot això acompanyat de sons, vídeos, i muntatges interactius amb ordinadors.

"Fauna amenaçada" ha tingut un total de 1.838 visitants; d'aquests, 749 han estat visitants personals i 1.089 alumnes de centres d'ensenyament de Tàrraga i Bellpuig. Als alumnes se'ls ofería una visita guiada per una monitora i un quadern de treball per a un millor aprofitament de l'exposició.

L'exposició fou inaugurada per l'alcalde de Tàrraga, Frederic Gené, el delegat general adjunt de la província de Lleida de la Caixa de Pensions, Josep M. Monrabà, i el regidor de Cultura, Joan Lluís Tous, acompanyats de directius i tècnics d'ambdues institucions.

Des del Museu Comarcal de l'Urgell volem manifestar la nostra profunda satisfacció de poder col·laborar amb la Fundació "la Caixa" i d'aquesta manera tenir l'oportunitat d'oferir periòdicament unes extraordinàries exposicions a Tàrraga i l'Urgell. Unes mostres que ens aporten nous coneixement i ens faciliten eines per a reflexionar sobre qüestions transcendents de la vida actual, com són les problemàtiques relacionades amb l'ecologia i el medi ambient.

Jaume Espinagosa Marsà
 Director del Museu Comarcal de l'Urgell (Tàrraga)

ENTREGA PREMIS CULTURÀLIA 1998

En base a la votació popular promoguda pel Centre Cultural de Tàrraga, el Jurat format per Roser Sala, Joan Lluís Tous, Antoni Batalla, regidors; Silvia Falip, presidenta de la Càmera de Comerç, i Gumer Udi, Carles Domingo i Pep Vall pel Centre Cultural, van elegir els nominats per a cadascuna de les modalitats que es van premiar:

ARTISTA

ANTONI TARTERA, «ANTONIOTTI»: per la seva qualitat, èxit i solidaritat, manifestada a través del món de la pintura.

JOSEP MINGUELL: per la seva gran aportació al renom de Tàrraga amb el seu art pictòric mural.

ANTONI BOLEDA: per la seva original i extensa obra escultòrica.

RAMON ANDREU: pel rigorós treball en el món de la música, culminat amb l'estrena d'una obra a París.

XAVIER RIBALTA: per la incansable labor com a cantautor; desenvolupada arreu.

ACTUACIÓ ARQUITECTÒNICA I URBANÍSTICA

PLAÇA SANT ANTONI: per haver combinat allò antic i allò modern en un conjunt arquitectònic i urbanístic harmònic.

ARTAPA: Pel bon gust a recuperar elements arquitectònics tradicionals en un establiment públic.

MERCAT MUNICIPAL: per haver reorientat profitosament la utilitat d'un espai desaprofitat durant anys.

PARC DEL MASET: per la gran aportació que suposa convertir un antic abocador en un parc urbà per a tota la ciutat.

PARC DE ST. ELOI-AMICS DE L'ARBRE: per haver completat amb èxit l'embelliment natural de l'espai verd de la ciutat.

Premiats:

ANTONI TARTERA,
«ANTONIOTTI»

SUPERMERCATS ALDI

PARC DEL MASET

**FRATER (FRATERNITAT DE
MALALTS I MINUSVÀLIDS)**

PROMOCIÓ CULTURAL PRIVADA

SUPERMERCATS ALDI: pel recolzament constant a les entitats targarines.

CAIXA DEL PENEDEÈS: pel seu suport habitual en la difusió d'activitats de les associacions de Tàrraga.

CIRCUIT URGELLENC: per haver acollit i donat suport al cine club «La Lloca».

TAVERNA DEL RIVENDEL: per haver organitzat periòdicament concerts de música alternativa.

PUB VIA 6: per contribuir al manteniment d'una oferta lúdica per al jovent de la ciutat amb concerts de qualitat i prestigi.

ENTITAT

ASSOCIACIÓ DONES ARREL: per la imaginació i perseverància amb què ocupen un ampli col·lectiu femení.

CARITAS: per la seva ben reconeguda tasca humanitària en favor dels necessitats.

FRATER (FRATERNITAT DE MALALTS I MINUSVÀLIDS): per haver conjugat l'esforç d'un i l'abnegació d'uns altres, en una entitat que ajuda a aquells als que la vida els ho ha posat difícil.

PALLASSOS SENSE FONTERES: per la renovada il·lusió aportada a uns éssers humans.

PROTECTORA D'ANIMALS: per la sacrificada tasca de recollida i atenció als animals.

LES QUINZE EXPOSICIONS CONSECUTIVES DE L'ARTISTA JOSEP AYNETO A TÀRREGA

La visita i les exposicions que ha anat repetint a la nostra ciutat l'extraordinari artista de l'aquarel·la Josep Ayneto durant els últims quinze anys han marcat una fita difícilment superable en una mateixa població com és el seu cas referent a Tàrrega.

Vaig conèixer l'Ayneto fa vint-i-dos anys en una exposició que va fer a la sala "la Caixa" de l'avinguda de Catalunya de Lleida.

Com sigui que la seva obra em va sorprendre molt favorablement, amb una temàtica i coloració d'agradable efecte, com van ser -entre altres- els interiors del claustre de la catedral de Barcelona, de difícil realització, vaig decidir-me per una d'aquestes peces i des d'aleshores em fa molt feliç la seva contemplació a casa meua. Recordo que li vaig suggerir que anés a exposar a Tàrrega, població que ell no coneixia, molt sensibilitzada per totes les manifestacions artístiques culturals i amb destacadíssims practicants que han donat nom i prestigi a la ciutat.

Va ser l'any 1984 que va fer la seva primera presentació a Tàrrega, a la sala "la Caixa", i des de llavors fins la més recent celebrada entre els dies 23 d'octubre i 8 de novembre últims, sempre amb èxit creixent com ho demostren les més de dues-cents trenta obres repartides entre els seus admiradors targarins.

Per correspondre a les moltes atencions rebudes durant aquests passats quinze anys d'exposicions a Tàrrega, ha fet donació al Museu Comarcal de l'Urgell d'una de les significatives obres seves representativa del claustre de l'entranyable monestir de Vallbona de les Monges, la qual cosa hem d'agrair-li molt sincerament i el fa encara més apreciat per a nosaltres. Serà un vertader honor l'exhibició permanent d'aquesta obra al nostre Museu Comarcal i també el millor record que guardarem d'aquest autèntic i admirat mestre de l'aquarel·la.

Maurici Graus

ACTIVITAT CORAL EN EL TEMPS NADALENC

Poques coses ambienten tant la festa commemorativa del naixement de Crist com la música, com aquestes entranyables melodies nadalenques que infonen una peculiar espiritualitat en els éssers humans.

L'Orfeó Nova Tàrrega i la Coral Ramon Carnicer van enllestint els darrers assajos de cara als seus respectius concerts de Nadal. L'Orfeó prepara per a l'avinentesa una cosa especial, infreqüent: una actuació conjunta amb els menuts de la Coral Infantil Mestre Güell. Més ben dit, mes actuacions, perquè de primer hi haurà un concert a l'església del Carme el dissabte dia 19 al vespre, després de la missa, i l'endemà al matí al Talladell, també després de la celebració

eucarística. De moment, no podem donar detalls del programa que s'interpretarà, però de ben segur que serà força encisador.

Els que sí tenen ja decidit el repertori són els membres de la Coral Ramon Carnicer. Obres de Txaikovski, Hindemith, Bach, Adam, Mozart i Franck han estat les escollides per oferir un solemne concert de Nadal, conjuntament amb l'Orquestra Intercomarcal de Lleida, tots sota la direcció de Carlos Manuel Molina. La cita serà el dia 20, diumenge, a les vuit del vespre al Teatre Ateneu.

Jaume Oliveres i Gou

"El hombre que susurraba a los caballos" de Robert Redford

A favor: A l'igual que Charlton Heston, Clint Eastwood o el seu coetani Paul Newman, Robert Redford ha combinat les pel·lícules ultracomercials amb d'altres de més personals sovint finançades amb les primeres. Així, l'estrella fulgurant de "Descalzos por el parque", "Tal como éramos" o "Una proposición indecente" ha lluitat també per tirar endavant projectes més arriscats com "Las aventuras de Jeremiah Johnson" (western de reivindicació ecologista) o "El candidato" (àcid retrat de la política). Serveixin aquests raonaments per deixar clar que sento un profund respecte per Redford.

Com a director, Redford em va decebre a "Gente corriente" i "Un lugar llamado Milagro", em va agradar a "El río de la vida", em va entusiasmar a "Quiz Show" i ara m'ha tornat a agradar força amb "El hombre que susurraba a los caballos". He llegit amb sorpresa que alguns crítics l'han titllat d'asèptica. Asèptica? Una pel·lícula que comença amb un brutal accident? Que tracta sobre

l'afany de superació d'una nena que perd una cama i d'un cavall mig cec i embogit? O d'un matrimoni condemnat a la incomunicació? I a més, defugint del típic "happy end". Això és una pel·lícula asèptica? Estic d'acord que Redford abusa del paisatge natural de Montana o que l'argument és massa ensucrat en alguns trams, però "El hombre que..." continua sent una pel·lícula estimable, emotiva i que, a més, inclou una meravellosa interpretació de Kristin Scott Thomas.

Francesc Gasull

En contra: Que Robert Redford és, i per molts anys, part de l'*star system* no pot negar-se... Que Redford ha apadrinat nombroses iniciatives ecològiques, de cinema independent (el Sundance Festival)... Sempre molt avesat a tractar temes humans i reivindicatius, ara es desprèn amb una pel·lícula mel·líflua, llarga, edulcorada i, sobre tot, avorrida. Redford va donar l'esquena als grans estudis per galopar en solitari. Sabem del seu amor pels cavalls, per l'aire lliure,

el silenci de la calma, el temps que s'estira i el glaçó que es desfà dins un got de whisky. Tot això és el que Redford ha filmat a "El hombre que susurraba a los caballos". Una pel·lícula suau, gens compromesa, gens activa, on fa falta més d'una hora per saber com pensen alguns personatges (els altres no pensen), on ens cansem de veure meravellosos paisatges naturals, on Redford recrea, únicament, el galop, el trot dels cavalls. Pel·lícula plana, previsible, fina, dolça, transparent, gens arriscada, únicament té el valor de veure la magnífica Kristin

Scott Thomas galopant, bella i esplèndida, damunt un cavall per les terres de Montana.

Amb tot, aquest cronista prefereix (mil i una vegades) veure petites joies com "Las aventuras de Jeremiah Johnson" i "Memorias de África", proves que Redford, actor, era bastant més interessant que com a director. "Gente corriente" és fluixa i melodramàtica, "Un lugar llamado Milagro" és únicament simpàtica, "El río de la vida" ens mostrava les arts de la pesca amb mosca...Els arribar a "Quiz Show", tremenda crítica dels concursos televisius. Probablement, la seva millor pel·lícula com a director. Esperem que no xiuxiegui mai més als cavalls.

Joan B. Solé

CINE CLUB LA LLOCA. Programació de desembre 1998

- "La huella" de Joseph L. Mankiewicz (1972). Dia 4. Última pel·lícula del gran Mankiewicz amb guió d'Anthony Shaffer, i que té com a gran atractiu l'immens duel actoral entre Laurence Olivier i Michael Caine.
- "Marius et Jeanette" de Robert Gediguan (1996) Dia 18 Film de molt èxit a França i guanyadora d'un premi César per l'actriu Ariane Ascaride, joia d'actriu de veritat. Com diu la publicitat, un amor a Marsella.

Cinemes Majèstic de Tàrraga, a 2/4 d'11 de la nit

EL NOSTRE PATRIMONI DOCUMENTAL, PATRIMONI DE TOTS

Catalunya és un país riquíssim en patrimoni documental. En aquest sentit, Tàrrrega i l'Urgell no en són una excepció. Ja fa dotze anys que es va obrir el nou Arxiu Històric Comarcal de la nostra ciutat. Transcorreguts els anys, a hores d'ara podem dir que l'Arxiu Comarcal és gairebé ple. A més de l'important arxiu municipal targarí (un dels més ben conservats del país), hi han anat a parar fons targarins molt notables, encapçalats per l'arxiu històric de la família de l'escriptor Manuel de Pedrolo, que era zelosament conservat a la seva casa targarina. A nivell comarcal, la projecció del nostre arxiu ha estat també notable: conservem notables arxius municipals de l'Urgell (Guimerà, Ciutadilla, Maldà, Puigverd d'Agramunt, Ossó de Sió, etc., a més dels antics municipis de Claravalls, la Figuerosa i el Talladell), els arxius de les Cambres Agràries de l'Urgell, i a més, s'han fet inventaris de tots els arxius municipals del comarca (realitzats durant els anys 1988 i 1989), de l'arxiu monàstic de Santa Maria de Vallbona (l'arxiu històric més important de l'Urgell, del qual se'n va publicar l'inventari, per la Generalitat de Catalunya, el 1992), i d'alguns arxius parroquials, com els de Tàrrrega o Verdú (aquest darrer, un dels més destacats d'Europa, tan per la seva antiguitat, com pel gran volum de documentació que conserva).

De la nostra ciutat, algunes associacions i patronats han dipositat els seus fons a l'Arxiu Comarcal. Tal és el cas del Centre

Comarcal de Cultura de Tàrrrega, els "Amics de l'Arbre", o l'arxiu de la Fira del Teatre al Carrer. També han arribat fins a nosaltres fons històrics tan destacables com el de la Societat Econòmica d'Amics del País de Tàrrrega (una de les més antigues del país).

Durant aquests anys, l'arxiu ha recollit també nombroses fotografies, cartells, programes, material filmic, etc., i assíduament hem col·laborat amb el Museu Comarcal i la Biblioteca en organització d'exposicions, conferències o publicacions, com la nostra revista "URTX", que ja és sortosament consolidada, o les senyals històriques gràfiques de l'Urgell i de Tàrrrega.

Falta, però, molt camí per córrer. Tot agraït a les persones i entitats que ens han donat la seva confiança, cal que totes les entitats i ciutadans es conscienciiïn de què, si a casa tenen papers, cartells, programes, revistes, fotografies o llibres

antics, sàpiguen que l'Arxiu Comarcal s'ofereix per a conservar-ho, catalogar-ho i donar-ho a conèixer als estudiosos. En definitiva, cal que entre tots conservem, divulguem i preservem per al futur el llegat històric de la nostra ciutat i comarca, per tal de conèixer millor el nostre passat, que és una bona manera d'entendre el present i planificar el futur de la nostra ciutat i comarca.

Gener GONZALVO i BOU

CONFERÈNCIA SOBRE EL CÍSTER

Amb motiu del quart aniversari de la Biblioteca Comarcal de Tàrrrega, unes quaranta persones varen assistir el divendres 27 al vespre a uns dels erudits actes programats a tal efecte. Era una instructiva conferència que impartí el director de l'Arxiu Històric de la ciutat de Tàrrrega, en Gener Gonzalvo i Bou, sobre la vida quotidiana dels monjos cistercencs en l'època medieval. L'atent auditori pogué informar-se així dels hàbits d'aquesta ordre religiosa, anomenada dels benedictins blancs, fundada ara fa tot just nou segles per Robert de Molesmes en l'abadia de Cîteaux, prop de Dijon. Uns hàbits fonamentats en la pràctica freqüent de l'oració, els treballs manuals i una extrema austeritat de vida que causava veritable esbalaïment.

Jaume Oliveres i Gou

HOMENATGE A RAMON MARIA ROCA SASTRE

Amb motiu de l'any del centenari del naixement d'en RAMON MARIA ROCA SASTRE (1899-1979) ha sorgit la iniciativa, d'entre un grup de professionals del dret, d'homenatjar la figura de tant insigne targari i eminent jurista, potser per molts desconegut però punt de referència per als estudiosos del dret civil hipotecari i successori català.

Nascut a Tàrrrega el dia 1 de gener de 1889 i lligat a les nostres contrades, va exercir d'advocat, de notari, de registrador de la propietat i de jutge. Declarat fill predilecte de la nostra ciutat, l'any 1972 va ser nomenat Doctor Honoris Causa per la Universitat de Barcelona. Fou president de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, magistrat del Tribunal de Casació, membre de la Comissió Jurídica Assessora de l'anterior Generalitat i membre de la Comissió Redactora de la Compilació del Dret Civil Català. Els seus llibres ho eren de text a totes les Facultats de Dret del país i a totes les oposicions a càrrecs judicials o jurídics.

Homenatge pel qual s'ha constituït l'oportuna Comissió presidida per l'alcalde de la ciutat i de la qual formen part professio-

nals del Dret, el Centre Cultural de Tàrrrega i el Consell Comarcal. S'ha pensat celebrar-ho un cap de setmana a primers de maig de l'any vinent amb un acte de benvinguda als fills, familiars i altres personalitats (importants juristes de tots els àmbits –universitari, notarial, registral, judicial– de Catalunya) que hi seran invitades, vinculades a la vida i obra d'en Roca Sastre. Al matí es duran a terme unes sessions de treball o taula rodona per a juristes. A la tarda, la formal inauguració del carrer de la Urbanització del Maset que rep el seu nom i d'una placa commemorativa a la casa que el va veure néixer (c/ Carme, 4). Es clourà amb un acte social a l'Ateneu on intervindran i parlaran el fill de l'homenatjat, el prestigiós notari Sr. Lluís Roca Sastre i Moncunill, així com diverses personalitats i autoritats assistents. Després, un sopar en un restaurant posaria punt i final a la diada.

S'està gestionant, també, la petició formal que la Biblioteca Comarcal porti el seu nom i pugui ser oficialment batejada aquell dia.

Cal significar que, en dita commemoració i homenatge, Tàrrrega s'avança a Barcelona i als diferents àmbits del nostre país vinculats a tan prestigiós tractadista.

Per donar a conèixer diferents aspectes d'interès de la vida i l'obra d'en Ramon Maria Roca Sastre es faran successives publicacions i articles periodístics que culminaran amb aquella festa, a la qual tothom hi és convidat. Commemoració de la qual, més endavant i en temps oportú, en sereu degudament informats.

La Comissió

les tertúlies del centre cultural

DIA: 5-11-98
EL TEMA: ON VA L'ECONOMIA?
CONVIDATS: Imma Pelàez, Antoni Figueras Solé i Josep Manuel Busqueta, economistes; Silvia Falip, presidenta Cambra de Comerç; Moderador, Manel Medrano, Secció Estudis Econòmics C.C.T.
ASSISTENTS: 35 persones

LES FRASES:

- Augment de les diferències regionals.
- La inversió multinacional se centra als grans nuclis. El 60 % d'inversions de RENFE són a l'AVE
- Tenim 2.400.000 empreses.
- El 50 % no tenen cap treballador assalariat.
- HISTERESIS: Parat no motivat per trobar feina.

LES CURIOSITATS

- A Espanya hi ha 8.500.000 pobres.
- A Nike, 13 directius doblen el sou de 3.500 treballadors.
- A Europa, desapareixeran 100.000 nuclis rurals. (Ripa de Meana)
- 200 empreses tenen el PIB més gran que molts països.
- L'AMI, (Acord Multilateral d'Inversions) es un gravíssim perill per als països i la democràcia.
- A Espanya sobren 700.000 agricultors (Pedro Solbes)

DIA: 19-11-98
EL TEMA: CAMINS DE LA JOVENTUT
CONVIDATS: Noelia Lardiez, Albert Mayench, Marc Roselló (Topo), Jordi Armengol, Gerard Caro, Francesc Gasull, Carles Domingo i Anna Castellà. MODERADOR: Miquel Millà
ASSISTENTS: 50 persones

LES FRASES

- Falta feina estable.
- S'està molt bé a casa, amb els pares proveïdors.
- El jovent valora la fidelitat-lleialtat.
- Els blancs ho veuent tot negre i els negres tot blanc.
- Es molt important l'orientació professional dels joves.
- Alguns pares els ho paguen tot, als fills, com si els volguessin comprar.

LES CURIOSITATS:

- Les tribus urbanes són una minoria: l'1 %.
- Ramón i Cajal era el cap dels gambirots del seu poble.
- Al tercer món hi ha gent que no treballa i en canvi és feliç.
- A Tàrrrega no hi ha tribus urbanes, sinó grups violents.
- L'Escola-Taller és una cosa molt positiva

RUTA DEL CERCAVINS

El dia 25 d'octubre varem fer aquesta sortida. Partírem a les 9 del matí cap a Verdú, on agafarem la carretera de Montornès, i seguint justament la vora del riu Cercavins, arribarem a MASDEBONDIA. Allí vam deixar els cotxes, visitant tot seguit el poble, que consta pràcticament d'un sol carrer, molt típic i que té la particularitat que a totes les cases hi figura el renom de cada una, en una peça de ceràmica. Interessant costum que caldria estendre arreu, ja que és una valuosa dada per a conèixer i mantenir la història dels pobles. Varem emprendre pel camí a L'AMETLLA i a uns tres km ens pararem a esmorzar, just on hi ha l'encreuament del camí d'aquell poble cap a MONTORNÈS. Després del lleuger refrigeri, agafarem aquesta via en direcció MONTORNÈS, i poguérem veure que és d'un gran valor paisatgístic, ja que s'hi troben arbres poc coneguts en greu recessió, com la cervera, el ginjoler, el ginebró etc. En un talús de terra, els nius rodons que un ocell hi fa. Per cert que trobarem un ocell de cua vermellosa mort, i estava anellat amb un codi i la paraula STRASBURG; era una cotxa fumada El company Pont es va cuidar d'enviar-lo al seu destí. Com que es girà una mica de vent fresquet, vam agafar el camí de tornada i com de costum, a dinar a casa.

FONOLL

El 15 de novembre va ser el dia que anàrem a FONOLL. Passant per LA PORTELLA i GUIMERA, a l'alçada del Molí de la Cadena s'agafa a la dreta el camí que va directe a aquell poble. Vam deixar els cotxes una mica abans per agafar gana caminant; visita al poble, curiós encara que bastant derruït, tot i que ara han començat a refer-lo (es diu que hi faran un Centre Naturista), observem la petita però molt maca ermita, i prenem el camí a SANT PERE DE; aviat parem a esmorzar i llavors observem que a la vora del camí i per dins el bosc que hi ha allí està ple de bolets fredolics. Algunes senyores omplen el sarró. Arribats a l'ermita, parcialment reconstruïda, admirem les especials característiques que té i ens sobta una tomba de pedra on es veuen ossos, suposadament humans. Al costat visitem un poblat medieval derruït i colonitzat per la vegetació, del qual emana un halo de misteri i ens sentim transportats a uns altres temps, especialment quan trobem la base de la torre del castell. Llavors comprovem que, des d'allí es pot veure Tàrrrega; allò ens torna als temps presents i, una part caminant i una altra en cotxe ja som a la nostra ciutat.

CANÇÓ PER A DORMIR

Nadal

Avui és Nadal i vol sentir
la cançó de cada dia
doncs la son no vol venir
si no sent la melodia.

Diàleg entre fill i mare
amor d'ulls i braços lligat
la cançó que avui comença
té misteri, m'adormiré aviat.

El pare ho sent i escolta
i deixa la feina tot seguit
també a ell li cau ben fonda
aquella veu dintre son pit.

Acluca els ulls i no mira
escolta embaladit
oh! mare t'estimo ara,
tots tres somien i es van
adormint.

Jaume Eloi Riera

agenda

MERCAT D'ANTIGUITATS I DE LES ARTS.

Cada 3r dissabte de mes al carrer del Carme.

MERCAT DE SEGELLS, MONEDES I

COL·LECCIONISME. Cada 1r diumenge de mes al vestíbul del Teatre Ateneu.

EXCURSIONISME:

ALBIÓ I L'AMETLLA

13 de desembre, sortida a les 9 del matí al Pati.

BARCELONA. Parc, museu i teatre MUSEU GUGENHEIN.

Bilbao i Sant Sebastian

TERTÚLIES:

METRÓPOLIS VERSUS MITJANA CIUTAT

17 de desembre de 1998

SALUT PREVENTIVA

